

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXI. — Wydana i rozesłana dnia 29. kwietnia 1886.

66.

Ustawa z dnia 11. kwietnia 1886,

o objęciu ruchu a według okoliczności odkupieniu kolei prasko-duchcowskiej i duchcowsko-podmokielskiej na rzecz państwa.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje :

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby w razie objęcia na rzecz Państwa ruchu c. k. uprzyw. kolei żelaznej prasko-duchcowskiej i c. k. uprzyw. kolei żelaznej duchcowsko-podmokielskiej, na zasadzie postanowień protokołu, w ministerstwie handlu dnia 26. kwietnia 1884 spisanego, zagwarantował obu razem Spółkom rzeczonym, które według okoliczności mają się połączyć, jako nadwyżkę ruchu z ich wszystkich przedsiębiorstw (z wyłączeniem duchcowskiej kopalni węgla brunatnego c. k. uprzyw. kolei żelaznej duchcowsko-podmokielskiej), począwszy od dnia objęcia ruchu, jednak z wyłączeniem 1886 roku, sumę ryczałtową, wynoszącą w każdym roku od 1887 aż do 1894 tyle, ile wynosiła średnia kwota nadwyżek ruchu tychże obu przedsiębiorstw w dwóch latach ruchu bezpośrednio poprzedzających, dla oznaczenia tego ryczałtu obliczona, z dodatkiem, wynoszącym za rok 1887 sześć od sta, za każdy rok od 1888 aż do 1890 pięć od sta, a za każdy rok od 1891 aż do 1894 cztery od sta owej kwoty średniej.

Dochód z ruchu 1894, w ten sposób obliczony i zagwarantowany, będzie przyjęty na wszystkie następne lata ruchu.

Artykuł II.

Gdyby Rząd, w skutek przyjęcia gwarancji w myśl artykułu I miał z własnych funduszów uzupełniać to, co rzeczywiście wpłynie, aż do wysokości zagwarantowanej nadwyżki ruchu, sumy, które z tego tytułu zapłaci, uważać się mają jedynie za zaliczki czteroprocentowe, które zwrócone być winny Rządowi z nadwyżek ruchu lat następnych, o ile nadwyżki te będą wynosiły więcej niż zagwarantowane sumy roczne. W przypadku takim wypłata odsetek poprzedzić ma spłatę zaliczek.

Artykuł III.

Upoważnia się Rząd do wykonania prawa odkupienia przedsiębiorstw w artykule I wzmiankowanych, mającego służyć Państwu na mocy powyższego protokołu, poczynwszy od dnia 1. stycznia 1892, przez przyznanie renty rocznej, równąjącej się jednorocznej kwocie średniej nadwyżek ruchu z tychże przedsiębiorstw w trzech latach odkupienia bezpośrednio poprzedzających, z wyłączeniem roku najniepomyślniejszego rzeczywiście osiągniętych, i która wypłacana być ma aż do dnia 30. czerwca 1962 — a to w tym razie, jeżeli średnia nadwyżka ruchu przedsiębiorstw, które mają być odkupione, w powyższy sposób obliczona, wynosić będzie najmniej tyle, co zawarowana minimalna renta odkupu w sumie 3,100.000 złotych.

Artykuł IV.

Ruch na kolejach, będących przedmiotem ustawy niniejszej, utrzymywać ma Rząd na własny rachunek i przekazanie go osobie prywatnej lub Spółce mogłoby nastąpić tylko na zasadzie ustawy, gdyby w tej mierze została wydana.

Artykuł V.

Podania, wpisy hipoteczne, wygotowania, kontrakty i wszelkie inne dokumenty, z powodu objęcia ruchu kolei prasko-duchcowskiej i duchcowsko-podmokielskiej, jakoteż z powodu odkupienia obu tych kolei na rzecz Państwa, sporządzone, licząc tu także umowy protokolarne z dnia 26. kwietnia 1884 i z dnia 17. maja 1884, wolne są od stępli i opłat.

Artykuł VI.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Wykonanie onejże poruczam Memu Ministrowi handlu i Memu Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 11. kwietnia 1886.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Dunajewski r. w.

Pusswald r. w.

Umowa protokolarna z dnia 26. kwietnia 1884,

zawarta pomiędzy c. k. ministerstwami handlu i skarbu w imieniu Administracyi państwa z jednej a Radą zawiadowczą c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej, jakoteż Radą zawiadowczą c. k. uprzyw. kolei prasko-duchcowskiej, za przystąpieniem kuratora mianowanego sądownie do reprezentowania wspólnie praw posiadaczy obligacyj pierwszorzędnych I i II emisji kolei prasko-duchcowskiej, z drugiej strony.

Gdy postanowienia protokołów z dnia 28. października i z dnia 11. grudnia 1883 nie mogły przyjść do skutku z przyczyny przeszkód, które napotkało projektowane połączenie kolei duchcowsko-podmokielskiej z koleją prasko-duchcowską, przeto na żądanie obu rzeczonych zarządów kolejowych zawarta została w dniu

dzisiejszym z podpisanymi ich reprezentantami, za przystąpieniem kuratora mianowanego sądownie do reprezentowania wspólnie praw posiadaczy obligacyj pierwszorzędnych I i II emisji kolei prasko-duchcowskiej, z zastrzeżeniem wysokiego zatwierdzenia przez Ich Ekscelencyje Pana c. k. Ministra handlu i Pana c. k. Ministra skarbu, umowa następująca:

Artykuł I.

Nadaje się Administracyi państwa prawo objęcia kiedykolwiek, począwszy od dnia 1. stycznia 1886, na pozostałą część okresu koncesyjnego i utrzymywania na rachunek obu rzeczonych Spółek ruchu wszystkich ich przedsiębiorstw, mianowicie wszystkich do nich należących kolei żelaznych i przedsiębiorstw pobocznych, przez które rozumie się także eksploatacyą kopalni węgla do nich należących, jednak z wyjątkiem kopalni węgla brunatnego w Duchcowie, należących do c. k. uprzyw. Spółki kolei żelaznej duchcowsko-podmokielskiej.

Jeżeli c. k. Administracya państwa zrobi z tego prawa użytek, co uczynić winna jednocześnie w obu przedsiębiorstwach, zastosowane być mają następujące postanowienia:

A. Począwszy od dnia objęcia ruchu, jednak z wyłączeniem roku 1886, gwarantuje c. k. Administracya państwa obu Spółkom razem jako nadwyżkę ruchu z ich wszystkich przedsiębiorstw (z wyłączeniem duchcowskiej kopalni węgla brunatnego c. k. uprzywilejowanej kolei żelaznej duchcowsko-podmokielskiej), sumę ryczałtową, wynoszącą w każdym roku od 1887 aż do 1894 tyle, ile wynosiła średnia kwota rzeczywistych nadwyżek ruchu tychże obu przedsiębiorstw w dwóch latach ruchu bezpośrednio poprzedzających, dla oznaczenia tego ryczałtu obliczona, z dodatkiem, wynoszącym za rok 1887 sześć (6) od sta, za każdy rok od 1888 aż do 1890 włącznie pięć (5) od sta a za każdy rok od 1891 aż do 1894 włącznie cztery (4) od sta owej kwoty średniej.

Dochód z ruchu za rok 1894, w ten sposób obliczony i zagwarantowany, będzie przyjęty na wszystkie następne lata ruchu.

Zaliczki gwarancyjne, z powodu tego przyjęcia gwarancyi zapłacone przez Rząd po nad nadwyżki ruchu rzeczywiście osiągnięte, mają być zwrócone z nadwyżek ruchu obu przedsiębiorstw w późniejszych latach osiągniętych, które do tego celu również mają być razem zliczone, o ile wynosić będą więcej niż zagwarantowana suma ryczałtowa a to z czteroprocentowymi odsetkami, przyczem wypłata odsetek poprzedzić ma spłatę owych zaliczek gwarancyjnych.

Obie Spółki zawrzcć mają ze sobą umowę, stanowiącą, w jakim stosunku będą się dzieliły zaliczkami gwarancyjnemi i w jakim mają je Rządowi zwracać; nie może tu jednak być naruszona zasada, że w obliczeniach poprzednio wzmiankowanych suma nadwyżek ruchu przez oba przedsiębiorstwa w każdym z osobna roku osiągniętych, ma być brana w rachunek jako całość zjednoczona i że obie Spółki są Państwu solidarnie odpowiedzialne za zwrot zaliczek gwarancyjnych odsetek, który ma być uskuteczniany w sposób ustanowiony.

Administracya państwa ma prawo zatrzymać z nadwyżek ruchu bez innych kroków pokrycie zwrotu zaliczek i odsetek.

B. Administracya państwa sprawować będzie objęte przez siebie przedsiębiorstwa jako pełnomocnik obu Spółek z taką pieczęcią o ich interesa, jakiej stosunek ten wymaga, gdyby zaś zachodziła sprzeczność interesu, decydować ma wyższy ogólny interes.

Upoważnienie c. k. Administracyi państwa do objęcia na siebie ruchu obu przedsiębiorstw.

Gwarancya rządu co do nadwyżek ruchu.

Sposób zawiadowania rządowego. Udział rad zawiadawczych.

W tej mierze Administracya państwa będzie miała prawo kierować zarządem i ruchem według własnego niekrępowanego uznania, jednak z wyjątkiem spraw poniżej wyszczególnionych, w których ma udawać się po przyzwolenie do interesowanej Spółki:

- a) gdy chodzi o kupno gruntu tudzież o wykonanie budowli uzupełniających i rozszerzeń podwyższających wartość kolei albo też pomniejszych nowych budowli, tudzież o dokupienie przedmiotów do uzupełnienia taboru, o ile wydatki potrzebny w jednym roku na rzeczony nabytki, budowle i dokupienia dla c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej przewyższa sumę czterdzieści tysięcy (40.000) złotych a dla c. k. uprzyw. kolei prasko-duhcowskiej sumę sześćdziesiąt (60.000) złotych;
- b) gdyby system budowy wierzchniej miał być doszczętnie przekształcony kosztem kapitału zakładowego;
- c) gdyby miano zaprowadzić więcej niż cztery (4) pociągi osobowe przebiegające codziennie całą koleją w obu kierunkach;
- d) w razieniżenia taryf towarowych pomiędzy stacyami obu przedsiębiorstw między sobą, jakoteż między temi stacyami a krajami zagranicznymi, jednakże tylko o ileby takie niżenia miały być zaprowadzone w r. 1886 i z zastrzeżeniem praw ustanawiania taryf służących Rządowi na podstawie koncesyi.

Również prawo przyzwolenia zastrzeżone pod *a* aż do *c* nie będzie stało na przeszkodzie administracyi ruchu przez Rząd ustanowionej do użycia niezwłocznie środków, które Minister handlu uzna za koniecznie potrzebne do utrzymania porządku i bezpieczeństwa w obrocie.

C. Administracya państwa utrzymywać będzie dla każdego z obu przedsiębiorstw oddzielny rachunek ruchu a to nawet i w tym razie, gdyby ruch ich miał być połączony z ruchem innych przedsiębiorstw kolejowych, któremi Rząd zawiaduje, do czego Administracya państwa będzie zawsze miała prawo.

We wszystkich przypadkach następujące postanowienia stosowane być mają do rozkładu wspólnych przychodów i wydatków:

- a) przychody z przewozu, zebrane w obrotach odbywających się nietylko na jednej z kolei w mowie będących, razem z opłatą za manipulacyą po straceniu refakcyj, wynagrodzeń i zwrotów wszelkiego rodzaju, mają być podzielone między przedsiębiorstwa, które w owym szczególnym przypadku przyczyniły się do przewiezienia a to podług taryf normalnych w owym czasie obowiązujących a przedmiotowi przewiezionemu i przebieżonym drogą odpowiadających;
- b) przychody stacyjne, zebrane w stacyach wspólnych, jakoto: składowe, wagi, należności za recepisy, naładowanie, wyładowanie, czynsze najmu i dzierżawy, opłaty za karty wstępne i depesze telegraficzne itd. rozkładane będą na koleje zbiegające się tamże w stosunku ilości osi wagonowych, z obu stron i w obu kierunkach nadechodzących i odchodzących;
- c) z kosztów administracyi ogólnej (Rozdział III ogólnego wzoru rachunków) ciężąc na c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej a względnie na c. k. uprzyw. prasko-duhcowskiej, premie za ubezpieczenie od pożaru, wydatki na walne zgromadzenia, koszta spieniężenia kuponów i tym podobne wydatki, które Spółka publiczna z natury rzeczy ponosić musi, będą jej bezpośrednio dopisywane; wydatki tegoż samego rodzaju, które administracya wspólna ponosi dla innych przedsiębiorstw pod jej zarządem będących, będą również tymże bezpośrednio dopisywane.

Rachunki ruchu,
rozkład przycho-
dów i wydatków
wspólnych, po-
łączenie ruchu
z ruchem innych
kolei.

Wszelkie inne wydatki administracyi wspólnej rozkładane będą w stosunku osiągniętych przychodów ryczałtowych, przedewszystkiem na wszystkie koleje żelazne z jednej i na pojedyncze przedsiębiorstwa poboczne (w szczególności na przedsiębiorstwo węglowe pod Strimicem) z drugiej strony.

Z udziału, który według tego przypadku na koleje żelazne, przyznana będzie c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej a względnie c. k. uprzyw. kolei prasko-duhcowskiej kwota odpowiednia stosunkom długości kolei.

Toż samo rozumie się także o wszelkich wydatkach zarządów ogólnych na nadzór kolejowy i utrzymanie kolei, służbę obrotową i handlową, jakoteż służbę pociągową i warsztatową (rozdział IV, XI i XIV ogólnego wzoru rachunków).

Jednakże wydatki ogólne administracyjne i wydatki zarządu ogólnego, przypadające na c. k. uprzyw. kolej duchcowsko-podmokielską a względnie na c. k. uprzyw. kolej prasko-duhcowską nie mogą w żadnym razie wynosić więcej, jak na każdej z tych kolei wynosiła kwota średnia z trzech ostatnich lat ruchu, zanim Rząd objął ruch na siebie;

- d) jeżeliby na szlakach kilku kolei żelaznych, podlegających wspólnej administracyi, rozszerzony został zakres działania czynników służby miejscowej nadzorczej lub wykonawczej, jakoto inspektorów kolejowych, naczelników służby obrotowej lub pociągowej, inżynierów szlakowych, kierowników palarni, dozorców kolejowych itd., każdej z nich dopisana będzie kwota odnośnych kosztów osobowych i biurowych w stosunku do długości ich szlaków;
- e) Administracyi wspólnej wolno będzie dostarczać materiały zużyte do ruchu potrzebne z wspólnego zapasu i liczyć za nie średnie ceny nabycia z dodatkiem za zarząd odpowiednim kosztem, które rzeczywiście ponosi;
- f) służba ruchu i pociągowa (rozdział XIII i XV powszechnego wzoru rachunków) będzie w ogólności zlokalizowana.

Gdyby połączenie niektórych czynności, należących do tej gałęzi służby, okazało się pożytecznem, koszta tego rozkładane być mają w miarę korzystania z wykonywanych czynności;

- g) materiał kołowy, należący do c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej i należący do c. k. uprzyw. kolei prasko-duhcowskiej, będzie utrzymywany, przeistaczany i odnawiany wyłącznie na koszt tychże kolei.

Gdy więc lokomotywy i wagony przechodzą na inne koleje, podlegające wspólnej administracyi i odwrotnie, obliczać należy i płacić wzajemnie wynagrodzenie jak w stosunkach z obcemi kolejami;

- h) koszta utrzymania i służby stacyjnej na stacyach wspólnie używanych rozkładać należy na koleje zbiegające się tamże w stosunku wzmiankowanym wyżej pod lit. b.

D. Rząd będzie składał rachunki ruchu każdej z interesowanych rad zawiadowczych corocznie bezpośrednio po ich wygotowaniu a to najpóźniej aż do dnia 30 kwietnia roku, który nastąpi po roku ruchu, a nadwyżkę ruchu, na podstawie tego rachunku przypadającą a według okoliczności zagwarantowaną, będzie wypłacał w ten sposób, że przy końcu każdego ćwierćrocza kalendarzowego będzie oddawał radzie zawiadowczej do rozrządzenia raty, wynoszące każda po 22½ od sta nadwyżki ruchu przeszłego roku, reszty zaś a względnie dopłaty, jeżeliby się należały, będą wyrównywane obustronnie w 14 dni po złożeniu rachunku ruchu, bez doliczania odsetek.

SKŁADANIE
rachunków ruchu
i wypłacanie
nadwyżek ruchu.

Objęcie pocztu
służbowego;
fundusze huma-
nitarne.

E. Od dnia objęcia ruchu przez Rząd, wszystkie osoby, sprawujące służbę u obu Spółek, bez zmiany nabytych praw i obowiązków, będą podlegały władzy służbowej Rządu, który będzie je zatrudniał głównie przy zarządzie i ruchu kolei, tudzież przedsiębiorstw pobocznych należących do Spółek a według okoliczności także w służbie wspólnej Władzy administracyjnej rządowej.

Jednocześnie fundusze Spółek, przeznaczone dla emerytów i chorych a według okoliczności także inne fundusze humanitarne z wyjątkiem tych, które są utworzone dla kopalni węgla brunatnego w Duchcowie, oddane będą w zachowanie i administracyą Rządowi, który odtąd wykonywać będzie co do tych funduszków takie same prawa, jakie dotąd służyły radom zawiadowczym.

Artykuł II.

Fundusz restau-
racyjny i zasobo-
wy c. k. uprzyw.
kolei duchcow-
sko-podmokiels-
kiej.

Fundusz restauracyjny, u c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej istniejący, będzie uposażany, począwszy od r. 1884 w każdym roku ruchu sumą, wynoszącą najmniej pięć (5) od sta własnych przychodów z przewozu.

Uposażenie to ma być umieszczane bezpośrednio w rachunku ruchu każdego roku a to z rozłożeniem na artykuły 2, 3 i 5 rozdziału VIII, tudzież na artykuły 1 aż do 5 rozdziału XVI.

Do funduszu restauracyjnego mają nadto wpływać:

- a) wartość tych materyałów starych, dających lub nie dających się użyć, które będą uzyskane przy restauracyach uskuteczniionych na koszt funduszu;
- b) zyski funduszu (odsetki od kapitału, zysk na kursie).

Natomiast przeznaczony jest fundusz restauracyjny:

- a) na wymianę (koszta materyałów) materyału żelaznego i drewnianego w budowie zwierzchniej, licząc tu zwrotnice, tarcze obrotowe i przesuwnice;
- b) na wymianę przedmiotów taboru całkiem zniszczonych, tudzież na wymianę (koszta materyałów), kół, osi i cylindrów parowych, gdy zachodzi potrzeba wymiany.

Gdyby w jednym lub drugim roku fundusz restauracyjny nie wystarczał na zupełne pokrycie powyższych wydatków, kwoty kosztów, nie pokryte funduszem, zaliczane będą bezpośrednio do ciężarów ruchu.

Toż samo czynić się będzie w każdym razie z wydatkami na konserwacyą i odnowienie przedmiotów powyżej nie wyszczególnionych.

Fundusz zasobowy c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej będzie odtąd uposażany corocznie sumą, wynoszącą najmniej dziesięć (10) od sta owego własnego dochodu przedsiębiorstwa, który zostanie po pokryciu wszystkich wydatków ruchu i konserwacyi, licząc do nich także dotacyą funduszu restauracyjnego, tudzież strat i odpisań, jakoteż sum potrzebnych na opłatę odsetek od wypuszczonych obligacyj pierwszorzędných i na umorzenie tychże.

Po zupełnem umorzeniu obligacyj pierwszorzędných, odsetki pięcioprocentowe i amortyzacya kapitału akcyjnego poprzedzać będą uposażenie funduszu zasobowego.

Jak tylko i dopóki fundusz zasobowy będzie wynosił 1 milion złotych, statutowy obowiązek dalszego uposażania go nie będzie wykonywany.

Oprócz tego wpływać będą do funduszu zasobowego kwoty otrzymane ze sprzedaży nieruchomości lub ruchomych części składowych całego przedsiębiorstwa — o ile te ostatnie nie będą innemi zastąpione — (jednakże z wyłączeniem kopalni węgla brunatnego w Duchcowie), tudzież zyski funduszu (odsetki od kapitałów i zysk na kursie), jakoteż przepadające odsetki, dywidendy i superdywidendy.

Z funduszu zasobowego można czerpać tylko na pokrycie kosztów takich budowli uzupełniających i rozszerzeń, które wartość kolei podwyższają, tudzież pomniejszych budowli nowych i na dokupienie przedmiotów parku, o ile w szczególnym przypadku e. k. Ministerstwo handlu pozwoli użyć go na ten cel.

Majątek obu funduszy ulokuje Administracya rządowa w papierach, które uzna za stosowne.

Roczną dotacją obu funduszy będzie ustanawiało corocznie e. k. Ministerstwo handlu na wniosek rady zawiadowczej.

Artykuł III.

Niezawisłe od służącego już Rządowi prawa odkupienia na zasadzie dokumentów koncesyjnych z dnia 9 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 137); z dnia 25 czerwca 1870 (Dz. u. p. Nr. 97); z dnia 20 maja 1871 (Dz. u. p. Nr. 64); z dnia 4 września 1872 (Dz. u. p. Nr. 142); z dnia 30 września 1881 (Dz. u. p. Nr. 115) i z dnia 23 grudnia 1882 (Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1883) nadaje się Rządowi prawo odkupienia kiedykolwiek, począwszy od dnia 1 stycznia 1892, wszystkich przedsiębiorstw, należących do obu Spółek, licząc tu kolej miejscową ze Zlonie do Hospocina, wszystkich kolei podjazdowych i przedsiębiorstw pobocznych, z wyjątkiem jedynie kolei węgla brunatnego w Duchcowie, należącej do e. k. uprzyw. Spółki kolei duchcowsko-podmokielskiej.

Przyznanie
Rządowi prawa
odkupienia.

Prawo to wykonane być może tylko jednocześnie co do obu przedsiębiorstw.

Dla oznaczenia ceny odkupu zbadane będą i rok za rokiem zliczone nadwyżki ruchu, osiągnięte rzeczywiście przez obie Spółki w trzech latach odkupienia bezpośrednio poprzedzających, z wyłączeniem dochodu z eksploatacyi kopalni węgla brunatnego w Duchcowie, należącej do e. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej, przyezem kwoty podatku dochodowego, zapłacone w tych latach i w rachunku ruchu jako wydatki umieszczone, nie mają być brane w rachubę.

Z wyłączeniem najmniejszej z tych trzech sum rocznych, oznaczony będzie na podstawie dwóch pozostałych średni dochód roczny.

Ta kwota średnia, najmniej zaś suma trzy miliony sto tysięcy (3,100.000) złotych stanowić będzie rentę roczną, którą Rząd płacić ma jako cenę odkupienia obu przedsiębiorstwom łącznie z dołu w ratach półrocznych a to dnia 30 czerwca i dnia 31 grudnia każdego roku aż do dnia 30 czerwca 1962.

Z tej renty rocznej przypada corocznie:

- a) na e. k. uprzyw. kolej duchcowsko-podmokielską przedewszystkiem stała kwota milion sześćset dziewięćdziesiąt tysięcy (1,690.000) złotych;
- b) na e. k. uprzyw. kolej prasko-duhcowską przedewszystkiem stała kwota milion czterysta dziesięć tysięcy (1,410.000) złotych.

Gdyby pozostawała reszta, natenczas, jeżeli pochodzi z ruchu tylko jednej z dwóch kolei, będzie cała tejże zapłacona; w przeciwnym razie będzie podzielona między obie koleje w takim stosunku, w jakim powstała.

Renta odkupu, przypadająca według powyższego sposobu na każdą z osobna Spółkę, będzie zabezpieczona hipotecznie z uwolnieniem od opłat na kolejach Rządowi odstąpionych a to bezpośrednio po długach hipotecznych, ciężących na nich w chwili odkupienia.

Uznaje się wyraźnie, że renty odkupu tutaj wzmiankowane podlegają ustawowemu obowiązkowi opodatkowania.

Przez dokonane odkupienie wchodzi Rząd za wypłatą ceny odkupu w posiadanie wolne od ciężarów wszystkich ruchomości i nieruchomości, należących do obu

przedsiębiorstw i ich przemysłu pobocznego, licząc tu park wozowy, zapasy materiałów i fundusz restauracyjny, jednakże z wyjątkiem jedynym funduszu rezerwowego obu kolei, tudzież kopalni węgla brunatnego pod Duchowem i należących do tej kopalni zakładów przygotowawczych, przedmiotów inwentarskich i materiałów zapasowych.

Gdyby sposób wpisu hipotecznego pożyczek pierwszorzędnych, na obu kolejach zhipotekowanych, wymagał bezwarunkowo, aby Rząd jako jedyny dłużnik objął na siebie kwoty tychże pożyczek, w chwili odkupienia kolei jeszcze zalegające, Rząd będzie miał prawo potrącić sobie z kwot renty odkupu, na każdą Spółkę przypadających, w każdym terminie ich płatności, kwoty, potrzebne co pół roku na odsetki od owych pożyczek i ich umorzenie.

Artykuł IV.

Postanowienia powyższe nie mają tamować utrzymywania ruchu c. k. uprzyw. kolei prasko-duchcowskiej przez c. k. uprzyw. Spółkę kolei duchcowsko-podmokielskiej aż do chwili, w której Administracya państwa zrobi użytek z prawa objęcia ruchu i odkupienia, służącego jej na mocy umowy niniejszej.

Administracya państwa zastrzega sobie zatwierdzenie kontraktu, który obie Spółki zawrą do tego celu.

Na tej podstawie od dnia zawarcia umowy niniejszej tracą moc obowiązującą umowy protokolarne, zawarte dnia 21 września i dnia 30 września 1882 w c. k. Ministerstwie handlu między c. k. Administracyą państwa a c. k. uprzyw. koleją prasko-duchcowską, z wyjątkiem ustępów 1 i 2 pierwszego z tych protokołów.

To ostatnie postanowienie nie ma także stać na przeszkodzie nabyciu całego przedsiębiorstwa c. k. uprzyw. kolei prasko-duchcowskiej przez c. k. uprzyw. Spółkę kolei duchcowsko-podmokielskiej, dopóki Rząd nie zrobi użytku z prawa odkupienia, służącego mu na mocy powyższego artykułu III.

W razie nabycia kolei prasko-duchcowskiej przez kolej duchcowsko-podmokielską, miejsce artykułów umowy niniejszej I aż do III włącznie zajmą od dnia przyścia tego do skutku następujące postanowienia (artykuły V aż do XV).

Artykuł V.

Fundusz restauracyjny, u c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej istniejący, będzie uposażany w każdym roku ruchu sumą, wynoszącą najmniej pięć (5) od sta całego przychołu, który zjednoczone przedsiębiorstwo będzie miało z przywozu.

Uposażenie to ma być umieszczone bezpośrednio w rachunku ruchu każdego roku a to z rozłożeniem na artykuły 2, 3 i 5 rozdziału VIII, tudzież na artykuły 1—5 rozdziału XVI.

Do funduszu restauracyjnego mają nadto wpływać:

- a) wartość tych materiałów starych, dających lub nie dających się użyć, które będą uzyskane przy restauracjach skuteczniejszych na koszt funduszu;
- b) zyski funduszu (odsetki od kapitału i zysk na kursie).

Natomiast przeznaczony jest fundusz restauracyjny:

- a) na wymianę (koszta materiałów) materiału żelaznego i drewnianego w budowie zwierzchniej, licząc tu zwrotnice, tarcze obrotowe i przesuwnice;
- b) na wymianę przedmiotów taboru całkiem zniszczonych, tudzież na wymianę (koszta materiałów) kół, osi i cylindrów parowych, gdy zachodzi potrzeba wymiany.

Gdyby w jednym z lat fundusz restauracyjny nie wystarczał na zupełne pokrycie powyższych wydatków, kwoty kosztów, nie pokryte funduszem, zaliczane będą bezpośrednio do ciężarów ruchu.

Połączenie
c. k. uprzyw.
kolei prasko-
duhcowskiej
z c. k. uprzyw.
koleją duchcow-
sko-podmokielską.

Fundusz
restauracyjny
i zasobowy.

Toż samo czynić się będzie w każdym razie z wydatkami na konserwacya i odnowienie przedmiotów powyżej nie wyszczególnionych.

Fundusz zasobowy c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej będzie odtąd uposażany corocznie sumą, wynoszącą najmniej dziesięć (10) od sta owego dochodu całego zjednoczonego przedsiębiorstwa, który zostanie po pokryciu wszystkich wydatków ruchu i konserwacyi, licząc do nich także dotacya funduszu restauracyjnego, tudzież strat i odpisań, jakoteż sum potrzebnych na opłatę odsetek od wypuszczonych obligacyj pierwszorzędnych i na umorzenie tychże.

Po zupełnem umorzeniu obligacyj pierwszorzędnych, odsetki pięcioprocentowe i amortyzacya kapitału akeyjnego poprzedzać będą uposażenie funduszu zasobowego.

Jak tylko i dopóki fundusz zasobowy będzie wynosił 1 milion złotych, statutowy obowiązek dalszego uposażania go nie będzie wykonywany.

Oprócz tego wpływać będą do funduszu zasobowego kwoty, otrzymane ze sprzedaży nieruchomości lub ruchomych części składowych całego przedsiębiorstwa — o ile te ostatnie nie będą innemi zastąpione (jednakże z wyłączeniem kopalni węgla brunatnego w Duchcowie), tudzież zyski funduszu (odsetki od kapitałów i zysk na kursie), jakoteż przepadające odsetki, dywidendy i superdywidendy.

Z funduszu zasobowego można czerpać tylko na pokrycie kosztów takich budowli uzupełniających i rozszerzeń, które wartość kolei podwyższają, tudzież pomniejszych budowli nowych, jakoteż na dokupienie przedmiotów parku, o ile w szczególnym przypadku c. k. Ministerstwo handlu pozwoli użyć go w tym celu.

Majątek obu funduszy ulokuje Administracya rządowa w papierach, które uzna za stosowne. Roczna dotacya obu funduszy będzie ustanawiała corocznie c. k. Ministerstwo handlu na wniosek rady zawiadowczej.

Artykuł VI.

C. k. uprzyw. kolej duchcowsko-podmokielska uznaje odnośnie do §. 3 dokumentu koncesyjnego z dnia 9. lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 137) i §. 10 dokumentu koncesyjnego z dnia 20. maja 1871 (Dz. u. p. Nr. 64), że nadszedł już czas, w którym jest obowiązana przygotować na zarządzenie c. k. Administracyi państwa budowę dolną pod drugi tor, a nawet tenże tor położyć na kolejach koncesyonowanych rzezonemi dokumentami.

Tor podwójny

Takież samo zobowiązanie co do kolei koncesyonowanych pierwotnie na rzecz c. k. uprzyw. kolei prasko-duhcowskiej nastanie na zasadzie odnośnych postanowień koncesyjnych wtedy, gdy dochód ryczałtowy roczny tych kolei w ciągu dwóch lat po sobie następujących wynosić będzie więcej niż 18.455 zł. srebrem z kilometra.

Do obliczenia tego dochodu ryczałtowego zastosować należy odpowiednie zasady obliczenia, ustanowione w poniższym artykule X, w ustępach *a*, *b* i *g*.

Artykuł VII.

C. k. uprzyw. kolej duchcowsko-podmokielska nadaje c. k. Administracyi państwa prawo objęcia kiedykolwiek, począwszy od dnia 1. stycznia 1886, na pozostałą część okresu koncesyjnego i utrzymywania na rachunek c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej ruchu całego zjednoczonego przedsiębiorstwa c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej, mianowicie wszystkich do Spółki należących kolei żelaznych i przedsiębiorstw pobocznych, przez które rozumie się także eksploatacyą kopalni węgla należących do Spółki, jednak z wyjątkiem kopalni węgla brunatnego w Duchcowie.

Upoważnienie
c. k. Administracyi państwa do
objęcia na siebie
ruchu kolei
duhcowsko-
podmokielskiej.

Artykuł VIII.

Gwarancya rządu do nadwyżek ruchu przedsiębiorstwa.

Jeżeli c. k. Administracya państwa zrobi użytek z prawa wzmiankowanego w artykule VII, natenczas, począwszy od dnia objęcia ruchu, jednak z wyłączeniem roku ruchu, który poprzedzi rok 1887, gwarantuje c. k. uprzyw. kolei ducheowsko-podmokielskiej nadwyżkę ruchu z jej wszystkich przedsiębiorstw (z wyłączeniem ducheowskiej kopalni węgla brunatnego), wynoszącą w każdym roku od 1887 aż do 1894 tyle, ile wynosiła średnia kwota rzeczywistych nadwyżek ruchu w dwóch latach ruchu bezpośrednio poprzedzających, z dodatkiem, wynoszącym za rok 1887 sześć (6) od sta, za każdy z lat 1888, 1889 i 1890 pięć (5) od sta, a za każdy z lat 1891, 1892, 1893 i 1894 cztery (4) od sta owej kwoty średniej.

Dochód z ruchu za rok 1894, w ten sposób obliczony i zagwarantowany, będzie przyjęty na wszystkie następne lata ruchu.

Kwoty, z powodu tego przyjęcia gwarancyi zapłacone przez Rząd po nad nadwyżki ruchu rzeczywiście osiągnięte, mają być zwrócone z dochodów w późniejszych latach ruchu osiągniętych, o ile wynosić będą więcej niż zagwarantowane najmniejsze dochody, a to z czteroprocentowymi odsetkami, przyczem wypłata odsetek poprzedzić ma spłatę owych zaliczek gwarancyjnych.

Artykuł IX.

Sposób zawiadowania rządu. Udział rad zawiadowczych.

Administracya państwa sprawować będzie przedsiębiorstwo c. k. uprzyw. kolei ducheowsko-podmokielskiej jako pełnomocnik Spółki z taką pieczęcią o jej interesach, jakiej stosunek ten wymaga.

W tej mierze c. k. Administracya państwa będzie miała prawo kierować zarządem i ruchem według własnego niekrępowanego uznania, jednak z wyjątkiem spraw poniżej wyszczególnionych, w których ma udawać się po przyzwolenie do Spółki:

- a) gdy chodzi o kupno gruntu tudzież o wykonanie budowli uzupełniających i rozszerzeń podwyższających wartość kolei albo też pomniejszych nowych budowli, tudzież o dokupienie przedmiotów do uzupełnienia taboru, o ile wydatki potrzebny w jednym roku na rzeczony nabytki, budowle i dokupienia, przewyższa sumę sto tysięcy (100.000) złotych;
- b) gdyby system budowy wierzchniej miał być zupełnie przekształcony kosztem kapitału zakładowego;
- c) gdyby miano zaprowadzić więcej niż cztery (4) pociągi osobowe, przebiegające codziennie całą koleją w obu kierunkach;
- d) w razieniżenia taryf towarowych pomiędzy stacyami zjednoczonego przedsiębiorstwa między sobą, jakoteż między temi stacyami a krajami zagranicznymi, jednakże tylko o ileby takie niżenia miały być zaprowadzone w r. 1886 i z zastrzeżeniem praw ustanawiania taryf, służących Rządowi na podstawie koncesyi.

Również prawo przyzwolenia zastrzeżone pod a aż do c nie będzie stało na przeszkodzie administracyi ruchu, przez Rząd ustanowionej, do użycia niezwłocznie środków, które Minister handlu uzna za koniecznie potrzebne do utrzymania porządku i bezpieczeństwa w obrocie.

Artykuł X.

Połączenie ruchu z ruchem innych kolei. Osobny stosunek ruchu. Rozkład przychodów i wydatków wspólnych.

C. k. Administracya państwa zastrzega sobie prawo połączenia zarządu przedsiębiorstwa c. k. uprzyw. kolei ducheowsko-podmokielskiej z zarządem innych przedsiębiorstw kolejowych, któremi Rząd zawiaduje.

W przypadku tym jednak ma być utrzymywany osobny rachunek ruchu c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej. Gdyby się tak stało, następujące postanowienia stosowane być mają do rozkładu wspólnych przychodów i wydatków:

- a) przychody z przewozu, zebrane w obrotach odbywających się tak na liniach c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej jak i na innych kolejach przez Rząd administrowanych, razem z opłatą za manipulacyę po strąceniu refakcyj, wynagrodzeń i zwrotów wszelkiego rodzaju, mają być podzielone między koleje, które miały udział w przewozie w stosunku dróg w szczególnym przypadku przebieżonych, biorąc w rachunek długości przyjęte do ustanowienia taryf normalnych, zaokrąglone na całe kilometry;
- b) przychody stacyjne, zebrane w stacyach wspólnych, jakoto: składowe, wagowe, należytości za recepty, naładowanie i wyładowanie, czynsze najmu i dzierżawy, opłaty za karty wstępne i depesze telegraficzne itd. rozkładane będą na koleje zbiegające się tamże w stosunku ilości osi wagonowych, z obu stron i w obu kierunkach nadechodzących i odchodzących;
- c) z kosztów administracyi ogólnej (Rozdział III ogólnego wzoru rachunków) ciężące na c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej premie za ubezpieczenie od pożaru, wydatki na walne zgromadzenia, koszta spieniężenia kuponów i tym podobne wydatki, które Spółka publiczna z natury rzeczy ponosić musi, będą jej bezpośrednio dopisywane; wydatki tegoż samego rodzaju, które administracya wspólna ponosi dla innych przedsiębiorstw pod jej zarządem będących, będą również tymże bezpośrednio dopisywane.

Wszelkie inne wydatki administracyi wspólnej rozkładane będą w stosunku osiągniętych przychodów ryczałtowych, przedewszystkiem na wszystkie koleje żelazne z jednej i na pojedyncze przedsiębiorstwa poboczne (w szczególności na przedsiębiorstwo węglowe pod Strimicem) z drugiej strony.

Z udziału, który według tego przypadnie na koleje żelazne, przyznana będzie c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej kwota odpowiednia stosunkom długości kolei.

Toż samo rozumie się także o wszelkich wydatkach zarządów ogólnych na nadzór kolejowy i utrzymanie kolei, służbę obrotową i handlową, jakoteż służbę pociągową i warsztatową (rozdział IV, XI i XIV ogólnego wzoru rachunków).

Jednakże wydatki ogólne administracyjne i wydatki zarządu ogólnego, przypadające na c. k. uprzyw. kolej duchcowsko-podmokielską, nie mogą w żadnym razie wynosić więcej, jak na kolei duchcowsko-podmokielskiej i prasko-ducheowskiej razem wynosiła kwota średnia z trzech ostatnich lat ruchu, zanim Rząd objął ruch na siebie;

- d) jeżeliby na szlakach c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej i na szlakach innych kolei żelaznych, podlegających wspólnej administracyi, rozszerzony został zakres działania czynników służby miejscowej nadzorczej lub wykonawczej, jakoto inspektorów kolejowych, naczelników służby obrotowej lub pociągowej, inżynierów szlakowych, kierowników palarni, dozorców kolejowych itd., pierwszej z nich dopisana będzie kwota odnośnych kosztów osobowych i biurowych w stosunku do długości jej szlaków;
- e) Administracyi wspólnej wolno będzie c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej dostarczać materiały zużywcze, do ruchu potrzebne, z wspólnego zapasu i liczyć za nie średnie ceny nabycia z dodatkiem za zarząd odpowiednim kosztem, które rzeczywiście ponosi;

- f) służba ruchu i pociągowa c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej (rozdział XIII i XV powszechnego wzoru rachunków) będzie w ogólności zlokalizowana.

Gdyby połączenie niektórych czynności, należących do tej gałęzi służby, okazało się pożytecznym, koszta tego rozkładane być mają w miarę korzystania z wykonywanych czynności;

- g) materiał kolowy, należący do c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej, będzie utrzymywany, precystaczany i odnawiany wyłącznie na koszt tejże kolei.

Gdy więc lokomotywy i wagony przechodzą na inne koleje, podlegające wspólnej administracji i odwrotnie, obliczać należy i płacić wzajemnie wynagrodzenie jak w stosunkach z obcemi kolejami;

- h) koszta utrzymania i służby stacyjnej na stacjach wspólnie używanych rozkładać należy na koleje, zbiegające się tamże, w stosunku wzmiankowanym wyżej pod lit. b.

Artykuł XI.

Rząd będzie składał rachunki ruchu c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej i przedsiębiorstw pobocznych do niej należących a przez Rząd objętych jej Radzie zawiadowczej corocznie bezpośrednio po ich wygotowaniu a to najpóźniej aż do dnia 30. kwietnia roku, który nastąpi po roku ruchu; a nadwyżkę ruchu, na podstawie tego rachunku przypadającą a według okoliczności zagwarantowaną, będzie wypłacał w ten sposób, że przy końcu każdego ćwierćrocza kalendarzowego będzie oddawał Radzie zawiadowczej do rozrządzenia raty, wynoszące każda po 22½ od sta nadwyżki ruchu przeszłego roku, reszty zaś a względnie dopłaty, jeżeliby się należały, będą wyrównywane obustronnie w 14 dni po złożeniu rachunku ruchu, bez doliczania odsetek.

Artykuł XII.

Od dnia objęcia ruchu przez Rząd, wszystkie osoby, sprawujące służbę na c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej, bez zmiany nabytych praw i obowiązków, będą podlegały władzy służbowej Rządu, który będzie je zatrudniał głównie przy zarządzie i ruchu kolei, tudzież przedsiębiorstw pobocznych należących do Spółki, a według okoliczności także w służbie wspólnej Władzy administracyjnej rządowej.

Artykuł XIII.

Jednocześnie fundusze Spółki, przeznaczone dla emerytów i chorych a według okoliczności także inne fundusze humanitarne z wyjątkiem tych, które są utworzone dla kopalni węgla brunatnego w Duchcowie, oddane będą w zachowanie i administracyą Rządowi, który odtąd wykonywać będzie co do tych funduszy takie same prawa, jakie dotąd służyły Radzie zawiadowczej.

Artykuł XIV.

Niezawisłe od służącego już Rządowi prawa odkupienia na zasadzie dokumentów koncesyjnych z dnia 9 lipca 1869 (Dz. u. p. Nr. 137); z dnia 25 czerwca 1870 (Dz. u. p. Nr. 97); z dnia 20 maja 1871 (Dz. u. p. Nr. 64); z dnia 4 września 1872 (Dz. u. p. Nr. 142); z dnia 30 września 1881 (Dz. u. p. Nr. 115) i z dnia 23 grudnia 1882 (Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1883) nadaje się Rządowi prawo odkupienia

Składanie
rachunków ruchu
i rozkład
nadwyżek ruchu.

Objęcie przez
c. k. Administra-
cyę rządową
pocztu służbowe-
go c. k. uprzyw.
kolei duchcow-
sko-podmokiels-
kiej.

Fundusze huma-
nitarne.

Przyznanie
Rządowi prawa
odkupienia.

kiedykolwiek, począwszy od dnia 1. stycznia 1892, zjednoczonego przedsiębiorstwa c. k. uprzyw. Spółki kolei duchcowsko-podmokielskiej, licząc tu kolej miejscową ze Złonic do Hospocina, wszystkie koleje podjazdowe i przedsiębiorstwa poboczne, z wyjątkiem jedynie kolei węgla brunatnego w Duchcowie.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczona będzie średnia nadwyżek ruchu, osiągniętych rzeczywiście w trzech latach odkupienia bezpośrednio poprzedzających, z wyłączeniem dochodu z eksploatacji kopalni węgla brunatnego w Duchcowie, wszakże z potrąceniem nadwyżki najniepomyślniejszego roku, przyczem kwoty podatku dochodowego, zapłacone w tych latach i w rachunku ruchu jako wydatki umieszczone, nie mają być brane w rachubę.

Ta kwota średnia, najmniej zaś suma trzy miliony sto tysięcy (3,100.000) złotych, stanowić będzie rentę roczną, którą Rząd płacić ma c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej z dołu w ratach półrocznych a to dnia 30. czerwca i dnia 31. grudnia każdego roku aż do dnia 30. czerwca 1962.

Uznaje się wyraźnie, że renty odkupu tutaj wzmiankowane podlegają ustawowemu obowiązkowi opodatkowania.

Przez dokonane odkupienie wchodzi Rząd za wypłatą ceny odkupu w posiadanie wolne od ciężarów wszystkich ruchomości i nieruchomości, należących do zjednoczonego przedsiębiorstwa c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej i jej przedsiębiorstw pobocznych, licząc tu park wozowy, zapasy materiałów i fundusz restauracyjny, jednakże z wyjątkiem jedynym funduszu zasobowego, tudzież kopalni węgla brunatnego pod Duchcowem i należących do tej kopalni zakładów przygotowawczych, przedmiotów inwentarskich i materiałów zapasowych.

Gdyby sposób wpisu hipotecznego pożyczek pierwszorzędnych, na c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej zhipotekowanych, wymagał bezwarunkowo, aby Rząd jako jedyny dłużnik objął na siebie kwoty tychże pożyczek, w chwili odkupienia kolei jeszcze zalegające, Rząd będzie miał prawo potrącić sobie z kwot renty odkupu, w każdym terminie ich płatności, kwoty, potrzebne co pół roku na odsetki od owych pożyczek i ich umorzenie.

Artykuł XV.

C. k. uprzyw. kolej duchcowsko-podmokielska zobowiązuje się dochodu z pożyczki pierwszorzędnej w sumie 10,000.200 marek waluty niemieckiej, zaciągniętej przez c. k. uprzyw. kolej prasko-duhcowską — o ile tego c. k. uprzyw. kolej prasko-duhcowska jeszcze nie uczyniła — używać tylko na owe cele, które w podaniach tej ostatniej Spółki z dnia 11. lipca i 5. września 1882, L. 45 Pr. i L. 57 Pr. bliżej są określone a zarazem nadaje c. k. Administracji państwa prawo przekonywania się o rzeczywistym i odpowiednim celowi używaniu rzeczonyj sumy emisyjnej i wykonywania w tej mierze stosownej kontroli.

Użycie pożyczki pierwszorzędnej w sumie 10,000.200 marek waluty niemieckiej, zaciągniętej przez c. k. uprzyw. Spółkę kolei prasko-duhcowskiej.

Artykuł XVI.

Umowa powyższa stanie się obowiązującą dla c. k. uprzyw. kolei duchcowsko-podmokielskiej i dla c. k. uprzyw. kolei prasko-duhcowskiej od tego czasu, gdy walne zgromadzenia akcyonaryuszów, które do tego celu będą zwołane, przyjmą ją w sposób statutem przepisany i gdy ją zatwierdzi Władza kuratelna, gdyby to było potrzebne.

Kiedy umowa stanie się obowiązującą.

